

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету здоров'я,
психології, фізичної культури та спорту

Свген ПАВЛЮК
29 серпня 2025р

РОБОЧА ПРОГРАМА
ЗАГАЛЬНОЇ ОЗНАЙОМЧОЇ ПРАКТИКИ ЗА ПРОФІЛЕМ МАЙБУТНЬОЇ ПРОФЕСІЇ
(у спеціалізованих медичних закладах)

Галузь знань **I Охорона здоров'я та соціальне забезпечення**
Спеціальність **I7 Терапія та реабілітація**
Рівень вищої освіти **Перший бакалаврський**
Освітньо-професійна програма **Фізична терапія, ерготерапія**
Обсяг **6 кредитів ЄКТС**
Шифр **ОФП.27**
Мова навчання **Українська**
Статус **Обов'язкова (фахової підготовки)**
Факультет **здоров'я, психології, фізичної культури та спорту**
Кафедра **фізичної терапії, ерготерапії**

Робоча програма практики складена на основі освітньо-професійної програми «Фізична терапія, ерготерапія» зі спеціальності I7 «Терапія та реабілітація» першого бакалаврського рівня.

Робоча програма складена: _____ викладач-стажист Таїсія АБАЛМАСОВА

Схвалено на засіданні кафедри фізичної терапії, ерготерапії
Протокол №1 від «29» серпня 2025р.

Зав.кафедри ФТЕ

д.пед.н., проф Олег БАЗИЛЬЧУК

Робоча програма розглянута та схвалена вченою радою факультету здоров'я, психології, фізичної культури та спорту, №1а. від «29» серпня 2025р.

Голова вченої ради факультету _____ Свген ПАВЛЮК

2. ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ

Посада	Назва кафедри	Підпис	Ім'я, ПРИЗВИЩЕ
Гарант освітньо-професійної програми.	фізичної терапії, ерготерапії		Олег БАЗИЛЬЧУК

Пояснювальна записка

Загальна ознайомча практика за профілем майбутньої професії є складовою системи фахової підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності І7 «Терапія та реабілітація». Під час загальної ознайомчої практики за профілем майбутньої професії, студенти реалізують надбані практичні знання і пов'язують їх з практичною діяльністю фізичного терапевта у спеціалізованих медичних закладах.

Діяльність студента на загальній ознайомчій практиці за профілем майбутньої професії складається з двох важливих аспектів: планування роботи з фізичної терапії, і безпосередньо, її виконання. Зміст роботи фізичного терапевта в медичних закладах визначається такими основними актами: Закон України “Про реабілітацію осіб з обмеженнями життєдіяльності” (2020 р.), Закон України “Про вищу освіту”, Національний класифікатор професій ДК 003:2010, Наказ МОЗ України № 385 від 23.12.2019 “Про затвердження Професійного стандарту “Фізичний терапевт”, Наказ МОЗ № 2136 від 27.09.2021, Наказ МОЗ № 385 (Додатки 1–3), Етичний кодекс фізичного терапевта (Українська асоціація фізичної терапії, 2020).

Пререквізити – «ОЗП.02 Українська мова (за професійним спрямуванням)», «ОФП.01 Основи практичної діяльності в реабілітації».

Постреквізити – «ОФП.28 Практика з фізичної терапії при внутрішніх захворюваннях», «ОФП.29 Практика з фізичної терапії при фізичних та неврологічних порушеннях у дітей та дорослих», «ОФП.30 Практика з фізичної терапії при порушенні діяльності опорно-рухового апарату».

Відповідно до освітньої програми дисципліна має забезпечити

Компетентності: Здатність вирішувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми професійної діяльності фізичного терапевта з відновлення порушених рухових та пов'язаних з ними функцій опорно-рухового апарату, нервової, серцево-судинної та дихальної систем, які забезпечують активність та участь осіб різних вікових, нозологічних та професійних груп. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. Здатність до розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. Здатність до міжособистісної взаємодії. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності. Здатність аналізувати будову, нормальний та індивідуальний розвиток людського організму та його рухові і пов'язані з ними функції, що забезпечують активність і участь особи. Здатність, під супервізією фізичного терапевта, ефективно реалізовувати програму фізичної терапії відповідно до функціональних можливостей пацієнта/клієнта. Здатність, за дорученням фізичного терапевта, здійснювати моніторинг реакцій і стану пацієнта/клієнта різних професійних, соціальних, нозологічних та вікових груп, під час виконання призначених заходів/тестів включно з документуванням, звітуванням про отримані результати. Здатність провадити професійну діяльність для відновлення чи підтримки здоров'я пацієнта/клієнта відповідно до законів і правил, що регулюють практику фізичної терапії як самостійної професії, а також відповідних законодавчих та нормативних актів, етичного кодексу та професійного стандарту, загальнонаціональних цінностей та традицій населення України. Здатність ефективно спілкуватися та навчати пацієнта/клієнта, його родину й опікунів самообслуговуванню/догляду, профілактиці захворювань, травм, ускладнень та обмежень життєдіяльності та популяризувати здоровий спосіб життя. Здатність надавати домедичну допомогу під час виникнення невідкладних станів.

Програмні результати навчання: Використовувати рухову активність людини для зміцнення та збереження індивідуального та громадського здоров'я шляхом використання

заняттєвої активності людини. Вміти спілкуватися українською та іноземною мовами у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом. Дотримуватися етики професійного спілкування, діяти етично дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь яких інших проявів недоброчесності. Вести професійну документацію. Застосовувати знання медико-біологічних, психолого-педагогічних, соціальних аспектів у практиці фізичної терапії; виявляти та враховувати зв'язки різних елементів. Застосовувати компоненти обстеження та контролю у фізичній терапії; використовувати методи й інструменти визначення та вимірювання структурних змін та порушених функцій організму, активності та участі; оцінювати отриману інформацію. Реалізовувати індивідуальну програму фізичної терапії, або компоненти індивідуального реабілітаційного плану, які стосуються фізичної терапії, під супервізією фізичного терапевта уміти здійснювати заходи фізичної терапії для корекції порушень структури/функцій та асоційованих з ними обмежень активності та участі. Проводити пацієнтоцентричну практичну діяльність за узгодженням із пацієнтом/клієнтом, його родиною/опікунами, членами мультидисциплінарної команди згідно нормативно-правових вимог та норм професійної етики. Проводити безпечну для пацієнта/клієнта та практикуючого фахівця професійну діяльність. Безпечно та ефективно використовувати обладнання для проведення реабілітаційних заходів, контролю основних життєвих показників пацієнта, допоміжні засоби реабілітації. Вербально і невербально спілкуватися з особами та групами співрозмовників, різними за віком, рівнем освіти, соціальною і професійною приналежністю, психологічними та когнітивними якостями тощо; у тому числі у мультидисциплінарній команді. Проводити інструктаж та навчання пацієнтів/клієнтів, членів їх родин, опікунів. Оцінювати результати виконання заходів фізичної терапії, використовуючи відповідний інструментарій, та за потреби, модифіковувати поточну діяльність.

1. МЕТА І ЗАВДАННЯ ЗАГАЛЬНОЇ ОЗНАЙОМЧОЇ ПРАКТИКИ ЗА ПРОФІЛЕМ МАЙБУТНЬОЇ ПРОФЕСІЇ

Метою загальної ознайомчої практики за профілем майбутньої професії є формування у студентів цілісного уявлення про зміст, структуру, організацію та умови професійної діяльності фізичного терапевта в системі охорони здоров'я, спортивної медицини, освіти та соціальної сфери. Практика спрямована на закріплення теоретичних знань, набуття первинних професійних умінь і навичок, розвиток мотивованого ставлення до майбутньої професії та усвідомлення соціальної значущості діяльності фізичного терапевта.

Загальна ознайомча практика за профілем майбутньої професії — це перший етап практичної підготовки студентів спеціальності І7 «Терапія та реабілітація», спрямований на формування цілісного уявлення про професійну діяльність фізичного терапевта, її зміст, структуру, напрями та умови реалізації в системі охорони здоров'я, освіти, спорту й соціальної реабілітації. Під час проходження ознайомчої практики студенти:

- знайомляться з організацією роботи закладів, де здійснюється фізична терапія;
- вивчають основні функції, компетентності та обов'язки фізичного терапевта;
- засвоюють етичні, правові та деонтологічні принципи професії;
- спостерігають за практичною діяльністю фахівців і беруть участь у допоміжних етапах реабілітаційного процесу;
- формують мотивацію до професійного самовдосконалення та усвідомлення соціальної значущості майбутньої діяльності.

До основних завдань практики належать:

1. Ознайомлення з організаційною структурою закладів, у яких здійснюється фізична терапія (медичні центри, реабілітаційні установи, спортивні клуби, лікарні, санаторії).

2. Вивчення основних напрямів діяльності фізичного терапевта: оцінка функціонального стану пацієнтів, планування програм реабілітації, застосування засобів фізичної терапії, контроль ефективності втручання.
3. Ознайомлення з нормативно-правовими та етичними засадами професії, стандартами надання реабілітаційних послуг та професійним стандартом «Фізичний терапевт» (наказ МОЗ №385, 2019).
4. Вивчення принципів міждисциплінарної взаємодії у команді фахівців (лікар, ерготерапевт, психолог, соціальний працівник, логопед тощо).
5. Формування первинних навичок спостереження за пацієнтами з різними видами порушень функцій (опорно-рухового апарату, нервової, серцево-судинної, дихальної систем).
6. Засвоєння правил ведення документації, ознайомлення з протоколами обстеження, оцінювання та планування втручання.
7. Формування комунікативних навичок спілкування з пацієнтами, їхніми родинами та колегами, дотримання принципів біоетики та деонтології.
8. Розвиток професійного мислення, вміння аналізувати клінічні ситуації, робити висновки і пропонувати можливі підходи до фізичної терапії.
9. Формування мотивації до подальшого професійного розвитку, самоосвіти та впровадження доказових підходів у майбутній практиці.

2. ЗМІСТ ЗАГАЛЬНОЇ ОЗНАЙОМЧОЇ ПРАКТИКИ ЗА ПРОФІЛЕМ МАЙБУТНЬОЇ ПРОФЕСІЇ

2.1. Навчальна робота

Навчальна робота спрямована на закріплення теоретичних знань і ознайомлення з практичною діяльністю фізичного терапевта в умовах закладів охорони здоров'я, центрів реабілітації, спортивних клубів тощо.

У процесі цієї роботи студенти:

- спостерігають за роботою фахівців фізичної терапії з різними категоріями пацієнтів;
- вивчають етапи реабілітаційного процесу (оцінка стану, постановка цілей, планування, втручання, оцінювання ефективності);
- ознайомлюються з документацією, яка ведеться фізичним терапевтом (карти оцінки, протоколи спостереження, індивідуальні програми);
- аналізують приклади комплексних програм фізичної терапії при поширених захворюваннях і травмах;
- беруть участь у демонстраційних заняттях, клінічних розборах, обговореннях випадків.

Результат: студент розуміє практичний зміст професії, оволодіває базовими уявленнями про функціональні обов'язки фізичного терапевта.

2.2. Навчально-методична робота

Навчально-методична робота має на меті розвиток умінь аналізувати, систематизувати й узагальнювати професійну інформацію, а також формування навичок оформлення звітної документації.

У межах цього напрямку студенти:

- ведуть щоденник практики із записами спостережень за діяльністю фахівців;
- готують аналітичні довідки, таблиці, схеми або діаграми щодо структури реабілітаційного процесу;
- складають міні-звіти або рефлексійні нотатки після спостереження за заняттями;
- готують презентації або короткі методичні повідомлення про сучасні методи фізичної терапії (кінезіотерапія, тейпування, позиціонування, тощо);

- опрацьовують нормативно-правову та професійну літературу — професійний стандарт, етичний кодекс, накази МОЗ, протоколи реабілітації.

Результат: студент розвиває навички аналізу професійної діяльності, оформлення документації й опрацювання методичних матеріалів.

2.3. Організаційна робота

Організаційна робота передбачає ознайомлення з організацією роботи закладу, умовами діяльності та взаємодією між фахівцями мультидисциплінарної команди.

Студенти повинні:

- ознайомитися з структурою установи (кабінети, відділення, функціональні зони);
- вивчити посадові обов'язки фізичного терапевта, лікаря-реабілітолога, ерготерапевта, медсестри реабілітації;
- простежити організацію робочого процесу (планування дня, прийом пацієнтів, розподіл навантаження);
- дотримуватися правил внутрішнього розпорядку, техніки безпеки, санітарно-епідемічного режиму;
- брати участь у підготовці залів, обладнання та інвентарю до занять;
- відпрацьовувати навички дисципліни, пунктуальності, самоконтролю і командної роботи.

Результат: студент розуміє структуру професійного середовища, правила організації праці й взаємодії в команді.

2.4. Виховна робота

Виховна робота спрямована на формування професійної культури, етичних і моральних якостей, необхідних фізичному терапевту.

Під час практики студенти:

- усвідомлюють соціальну значущість професії фізичного терапевта;
- дотримуються принципів професійної етики, деонтології, конфіденційності та гуманізму;
- вчать емпатійного спілкування з пацієнтами різного віку і стану;
- беруть участь у виховних заходах кафедри, клініки або практичної бази (зустрічі з фахівцями, профілактичні акції, дні здоров'я тощо);
- демонструють толерантність, відповідальність, самодисципліну та охайний зовнішній вигляд.

Результат: студент формується як свідомий, морально зрілий, етично відповідальний майбутній фахівець галузі фізичної терапії.

БАЗИ ПРАКТИКИ

Практика здобувачів вищої освіти проводиться на базах практики, які забезпечують необхідні умови для виконання програми загальної ознайомчої практики за профілем майбутньої професії у спеціалізованих медичних закладах, що передбачена освітньою програмою підготовки бакалавра.

Бази практики мають відповідати вимогам, встановленим «Положенням про практичну підготовку здобувачів вищої освіти Університету». З базами практики спеціалізованих медичних закладів, розташованих на території України, Університет укладає двосторонні угоди на проведення практики за встановленою формою. Тривалість дії угоди погоджується договірними сторонами і може визначатися на період проведення конкретного виду практики або на термін до п'яти років.

Вирішення загальних питань з організації практики покладене на завідувача кафедри, на якій навчається здобувач освіти.

Обов'язки керівника практики від бази практики:

- несе особисту відповідальність за проведення практики на базі практики; - організовує проходження здобувачами вищої освіти інструктажу з техніки безпеки і охорони праці;
- проводить ознайомлювальну екскурсію для здобувачів вищої освіти по базі практики і організовує (за можливості) екскурсію на суміжні підприємства міста;
- організовує проходження практики згідно з її програмою; - визначає місця практики (структурні підрозділи), забезпечує найбільшу ефективність її проходження; - забезпечує виконання графіків проходження практики в інших структурних підрозділах підприємства;
- надає здобувачам вищої освіти можливість користування наявною літературою, технічною та іншою документацією, сприяє збору необхідних даних для виконання програми практики та індивідуального завдання;
- забезпечує і контролює дотримання здобувачами вищої освіти правил внутрішнього розпорядку;
- створює необхідні умови для ознайомлення здобувачів вищої освіти з новою технікою, новітніми технологіями, сучасними методами організації праці;
- готує відгук та оцінює роботу здобувача вищої освіти-практиканта.

Обов'язки керівника практики від кафедри:

- розробляє тематику індивідуальних завдань відповідно до програми практики; - узгоджує з керівником практики від підприємства (організації, установи) індивідуальні завдання з урахуванням особливостей бази практики;
- бере участь у розподілі здобувачів вищої освіти за базами практики (структурними підрозділами бази);
- контролює своєчасне прибуття здобувачів вищої освіти до бази практики;
- здійснює контроль за виконанням програми і графіка проведення практики;
- забезпечує здобувачів вищої освіти необхідною документацією щодо проходження практики, зокрема: направленням на практику, програмою, щоденником, календарним планом, темами індивідуального завдання, курсового (дипломного) проєкту (роботи), рекомендаціями щодо оформлення звітної документації тощо;
- надає методичну допомогу здобувачам вищої освіти під час виконання ними індивідуальних завдань і збору матеріалів;
- проводить консультації щодо аналізу та систематизації зібраного матеріалу;
- інформує здобувачів вищої освіти про порядок захисту звітів з практики та підготовки тез на підсумкову конференцію;
- бере участь у роботі комісії, призначеної завідувачем кафедри, із захисту здобувачами вищої освіти звітів про практику і здає їх на кафедру.

Обов'язки здобувача вищої освіти

- до початку практики одержати від керівника практики від Університету направлення, щоденник практики, методичні матеріали та консультації з оформлення усіх документів;
- пройти інструктаж щодо порядку проходження практики та з техніки безпеки; - своєчасно прибути на базу практики;
- у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики та вказівками її керівників;
- вивчити і суворо дотримуватися правил охорони праці, техніки безпеки і виробничої санітарії та внутрішнього розпорядку бази практики;
- нести відповідальність за виконувану роботу;
- у тижневий термін після закінчення практики оформити звітну документацію та скласти залік про практику у відповідній комісії.

Студенти, що не виконують індивідуальний план і програму практики, пропустили по поважній чи неповажній причині частину практики, відлучаються від практики і скеровуються за клопотанням кафедри на розгляд деканату, ректорату.

3. ОРГАНІЗАЦІЯ І КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ

3.1. Організація проведення практики, форми і методи її контролю

Кафедра, на якій навчається студент, за погодженням з відділом практики та договорів до початку практики подає додаток до наказу ректора щодо його направлення для проходження практики безпосередньо на базу практики у спеціалізовані медичні заклади, з яким університет має угоду про співпрацю.

До відправлення студентів на практику, кафедра проводить настановчі збори, щодо особливостей і порядку її проходження та видає студенту відповідно до програми необхідні документи, а саме: направлення на практику; програму та щоденник практики.

Кафедра доводить до відома студентів основні завдання щодо виконання програми, вимоги до оформлення звіту та підсумкового контролю з практики. На базі практики студент має дотримуватися встановленого у медичному закладі режиму праці і правил внутрішнього розпорядку, охорони праці та техніки безпеки.

Контроль за виконанням програми практики здійснюють керівники від університету і бази практики, які призначаються відповідними наказами.

3.2. Календарний план виконання програми практики

Для організаційного забезпечення виконання програми практики керівник від Університету розробляє календарний графік практики з орієнтовним розподілом часу на виконання різних її розділів або видів робіт. Календарний графік доцільно подати у табличній формі. Процедура захисту здобувачами звіту з практики перед комісією не включається у календарний графік, а здійснюється упродовж одного тижня після її закінчення.

Практика проводиться відповідно до освітньої програми та навчального плану підготовки здобувача першого (бакалаврського) рівня вищої освіти з певної спеціальності. На проходження загальної ознайомчої практики за профілем майбутньої професії виділено 6 кредитів ECTS, впродовж другого семестру (табл. 1).

Таблиця 1 – Визи робіт та розподіл часу на їх виконання у період проходження практики

№ з/п	Назва виду роботи	Кількість годин
1	Проходження інструктажу з техніки безпеки та охорони праці. Ознайомлення із загальною структурою бази практики та підрозділом, у якому безпосередньо буде здійснюватися практика, правилами внутрішнього розпорядку	6
2	Ознайомлення з спеціалізованою документацією, яка ведеться у закладі (журнали обліку, карти оцінки пацієнта, індивідуальні програми реабілітації, протоколи спостережень тощо)	10
3	Складання індивідуального плану проходження ознайомчої практики та узгодження його з керівником від бази практики	4
4	Спостереження за роботою фізичного терапевта під час індивідуальних і групових занять, участь у допоміжних етапах (підготовка місця, обладнання, фіксація результатів)	36
5	Ознайомлення з методиками проведення функціональної оцінки пацієнтів, аналіз застосовуваних тестів і шкал	20

6	Аналіз засобів і методів фізичної терапії, які використовуються на базі практики (кінезіотерапія, мануальні техніки, фізичні чинники, тейпування, масаж тощо)	20
7	Ознайомлення з організацією роботи мультидисциплінарної команди (взаємодія фізичного терапевта з лікарем, ерготерапевтом, психологом, логопедом тощо)	10
8	Вивчення етичних, правових та деонтологічних принципів професійної діяльності фізичного терапевта	8
9	Ознайомлення з матеріально-технічним забезпеченням залу або кабінету фізичної терапії, правилами експлуатації обладнання та інвентарю	8
10	Підготовка аналітичних матеріалів: таблиць, схем, порівняльних характеристик методів фізичної терапії, описів спостережень	18
11	Участь у навчально-методичних та виховних заходах бази практики (лекції, семінари, дні здоров'я, презентації)	10
12	Узагальнення отриманого досвіду, самоаналіз, підготовка до підсумкової конференції, заповнення щоденника практики	20
13	Оформлення підсумкового звіту з практики та його захист перед комісією/керівником	10
	Разом	180

3.3. Критерії оцінки роботи студентів в період практики

Поточний контроль та оцінка діяльності студентів

Невід'ємною частиною практичної підготовки студентів спеціальності І7 «Терапія та реабілітація» є контроль, облік і оцінювання роботи студентів, що здійснюються як керівниками практики від кафедри та бази практики, так і самими студентами у процесі самоконтролю та самоаналізу.

Самоконтроль і самоаналіз мають велике значення у становленні професійного мислення майбутнього асистента фізичного терапевта, сприяють розвитку відповідального ставлення до пацієнта, критичної оцінки власних дій і підвищенню якості надання реабілітаційних послуг.

Контроль за роботою студентів, її облік і оцінка передбачають кількісну та якісну характеристику діяльності студента протягом усього періоду проходження практики.

Кількісна характеристика визначається на основі виконання запланованого обсягу роботи відповідно до програми практики та індивідуального плану.

Якісна характеристика враховує рівень професійних знань, сформованість практичних навичок, уміння застосовувати принципи доказової медицини, комунікативну культуру, дотримання етичних і деонтологічних норм.

Критерії оцінювання діяльності студентів під час проходження практики

Оцінка "Відмінно"

- Програму практики виконано в повному обсязі, щоденник і звіт оформлено грамотно й без зауважень.
- Студент володіє глибокими знаннями з клінічних і реабілітаційних дисциплін, дає повні та обґрунтовані відповіді на запитання.
- Виявляє професіоналізм, самостійність, аналітичне мислення при оцінці функціонального стану пацієнтів і складанні програм фізичної терапії.
- Раціонально використовує сучасні методи й засоби реабілітації, дотримується принципів безпеки, поступовості та індивідуалізації втручання.

- Демонструє високий рівень комунікації з пацієнтами та членами мультидисциплінарної команди, проявляє емпатію, дотримується етичних і правових норм.
- Здатний самостійно аналізувати результати роботи, робити висновки та пропонувати шляхи вдосконалення процесу реабілітації.

Оцінка “Добре”

- Програму практики виконано майже повністю, звіт і щоденник оформлено з незначними неточностями.
- Студент має достатні знання, але допускає окремі незначні помилки або неточності у відповідях чи практичних діях.
- Здатний правильно проводити спостереження, оцінку й окремі елементи реабілітації, але потребує часткової допомоги керівника.
- Під час складання або реалізації плану фізичної терапії не завжди враховує всі індивідуальні особливості пацієнта.
- Виявляє добросовісність, дисциплінованість, дотримується етичних норм, проте потребує більшої впевненості у практичних діях.

Оцінка “Задовільно”

- Програму практики виконано частково, звіт і щоденник оформлено з помилками або несистемно.
- Знання з професійних дисциплін поверхневі, у практичних навичках допущено суттєві неточності.
- Студент не завжди орієнтується у виборі доцільних методів і засобів фізичної терапії, демонструє слабе розуміння механізмів відновлення.
- У спілкуванні з пацієнтами або командою виявляє пасивність або невпевненість, порушує послідовність етапів роботи.
- Не вміє самостійно аналізувати власну діяльність, недостатньо усвідомлює власні помилки.

Оцінка “Незадовільно”

- Програму практики не виконано, звітна документація оформлена неналежно або взагалі відсутня.
- Виявлено порушення трудової дисципліни, пропуски занять без поважних причин.
- Студент не володіє необхідними знаннями, не може відповісти на запитання з фахових тем.
- Під час виконання завдань допускає серйозні помилки, що можуть вплинути на безпеку пацієнта.
- Не розуміє суті реабілітаційного процесу, не виявляє зацікавленості у професійній діяльності.

Під час захисту практики студентам виводиться загальна оцінка, яка є комплексною, з врахуванням усіх сторін діяльності і за весь час практики. Оцінку за практичну діяльність ставить клінічний супервізор від бази практики.

Диференційований залік загальної ознайомчої практики студентів передбачає оцінки за:

Назва критерію	Зміст критерію	Оцінка за макс. 10-бальною шкалою
За знання змісту та структури роботи закладу (бази практики)	Ознайомлення з організаційною структурою, напрямками роботи, функціями підрозділів, місцем фізичного терапевта у мультидисциплінарній команді	6-10

За знання нормативно-правових та етичних основ діяльності фізичного терапевта	Ознайомлення з професійним стандартом, етичним кодексом, правилами внутрішнього розпорядку, дотримання принципів безпеки та конфіденційності	6-10
За вміння спостерігати за роботою фізичного терапевта та аналізувати реабілітаційний процес	Ведення спостережень за пацієнтами, фіксація послідовності етапів реабілітації, уміння визначати мету і методи втручання	6-10
За участь у практичних заходах (підготовка робочого місця, допомога під час занять)	Активність у допоміжних етапах реабілітаційного процесу, дотримання правил безпеки, організованість і дисциплінованість	6-10
За вміння проводити аналіз професійних ситуацій і самоаналіз діяльності	Уміння виявляти сильні та слабкі сторони організації роботи, робити висновки й пропозиції щодо вдосконалення	6-10
За ведення щоденника практики та оформлення звітних матеріалів	Своєчасність, повнота та грамотність оформлення щоденника, наявність підписів керівників, системність опису виконаної роботи	6-10
За навчально-методичну активність студента	Підготовка коротких повідомлень, аналітичних таблиць, схем або презентацій про спостережені методи фізичної терапії	6-10
За дотримання етичних норм, професійної поведінки та комунікації з пацієнтами	Тактовність, ввічливість, емпатія, уміння встановити контакт із пацієнтом і колегами, дотримання етичних норм професії	6-10
За якість виконання індивідуального завдання, передбаченого програмою практики	Обґрунтованість, самостійність, логічність виконаного завдання (аналіз випадку, опис методики, участь у заході тощо)	6-10
За підсумковий звіт і участь у конференції (захист практики)	Змістовність звіту, якість усної доповіді, аргументованість висновків, уміння презентувати результати практики	6-10
	Підсумкова оцінка	60-100

Примітка. Підсумкова оцінка за проходження практики визначається в загальній сумі отриманих балів за усіма критеріями.

Для визначення загальної оцінки при захисті практики студентом насамперед враховується рівень його теоретичної та практичної підготовки до самостійної діяльності асистента фізичного терапевта, ступінь оволодіння професійними вміннями та навичками, а також ставлення до обраної фахової діяльності та відповідальність у процесі надання реабілітаційної допомоги.

4. ІНДИВІДУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ

Студентам, які проходять загальну ознайомчу практику за профілем майбутньої професії у закладах охорони здоров'я, реабілітаційних центрах, спортивно-оздоровчих комплексах або соціальних установах, необхідно:

- Ознайомитися з програмою практики, розробленою для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавр / **магістр спеціальності 227 «Фізична терапія, ерготерапія»**, з метою якісного виконання усіх передбачених завдань і вимог.

- Опрацювати методичні рекомендації до проходження практики, в яких висвітлено мету, завдання, зміст, форми й методи роботи фізичного терапевта на різних етапах реабілітаційного процесу, правила ведення документації, етичні засади професійної діяльності та принципи міждисциплінарної взаємодії.
- Ознайомитися з організаційною структурою бази практики, напрямками діяльності, функціями підрозділів і місцем фізичного терапевта у мультидисциплінарній команді.
- Підготувати короткий опис (або схему) одного з напрямів роботи фізичного терапевта, який спостерігався під час практики (наприклад: кінезіотерапія, масаж, лікувальна гімнастика, позиціонування, навчання ходьбі тощо).
- Скласти приклад комплексу фізичних вправ або терапевтичного заняття для певної категорії пацієнтів під керівництвом фахівця:
 - комплекс вправ для розвитку рухливості у суглобах верхніх кінцівок;
 - комплекс вправ на рівновагу та координацію;
 - комплекс дихальних вправ для пацієнтів із захворюваннями дихальної системи;
 - комплекс вправ на стабілізацію м'язів тулуба;
 - комплекс вправ на відновлення ходьби;
 - вправи для профілактики контрактур у лежачих пацієнтів;
 - вправи для зняття м'язового напруження після фізичного навантаження.
- Підготувати міні-презентацію або аналітичну довідку (1–2 сторінки) за результатами спостереження за одним реабілітаційним випадком (анонімізовано), із коротким описом мети, завдань, методів і результатів втручання.
- Виконати індивідуальне завдання за темою, визначеною керівником практики, що може передбачати аналіз наукової статті, складання інформаційного буклету, або розробку профілактичної пам'ятки для пацієнтів.

5. ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ ЗВІТУ З ПРАКТИКИ

Перелік документів, що подаються на захист загальної ознайомчої практики за профілем майбутньої професії:

1. **Індивідуальний план проходження ознайомчої практики**
- із зазначенням бази практики, термінів, запланованих видів діяльності та термінів їх виконання.
2. **Графік або розклад спостережень**
- з відображенням плану відвідування занять, процедур, консультацій чи реабілітаційних сесій під керівництвом фізичного терапевта.
3. **Щоденник практики студента**
- із систематичними записами про виконані завдання, щоденні спостереження, участь у роботі бази практики, короткі висновки.
4. **Опис організаційної структури бази практики**
- схема або коротка характеристика підрозділу, у якому проходила практика (реабілітаційне відділення, центр, кабінет тощо).
5. **Приклади реабілітаційних протоколів або планів втручання (спостереження)**
- заповнені студентом на основі спостереження за діяльністю фізичного терапевта (з дотриманням конфіденційності даних пацієнтів).
6. **Аналіз одного реабілітаційного випадку (пацієнта)**
- короткий опис анамнезу, мети, завдань, засобів і методів фізичної терапії, а також оцінка результатів втручання (у формі міні-звіту або таблиці).

7. **Опис одного виду діяльності фізичного терапевта**
- наприклад, кінезіотерапія, масаж, позиціонування, навчання ходьбі, робота з пацієнтами після травм тощо (на вибір студента).
8. **Приклад комплексу фізичних або реабілітаційних вправ**
- розроблений студентом під керівництвом фахівця відповідно до віку, діагнозу або функціональних обмежень пацієнта.
9. **Опис або звіт про участь у профілактичному, методичному чи освітньому заході бази практики**
- наприклад, день здоров'я, ознайомча лекція для пацієнтів, семінар, демонстрація техніки вправ.
10. **Професійно-етична характеристика студента з бази практики**
- заповнюється керівником від бази практики (характеристика на студента з відгуком про дисципліну, комунікацію, відповідальність).
11. **Підсумковий звіт за результатами проходження практики**
- обсягом 8–10 сторінок, із відображенням мети, завдань, змісту, аналізу власної діяльності, висновків і пропозицій щодо вдосконалення практичної підготовки.

Примітка. Усі документи повинні бути охайно оформлені, засвідчені підписами керівника від бази практики та підписом студента. Звітна документація подається на захист практики перед комісією кафедри фізичної терапії в установленний термін.

6. ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ

Після закінчення терміну загальної ознайомчої практики за профілем майбутньої професії здобувачі вищої освіти, незалежно від форми навчання, звітують про виконання програми практики та індивідуального плану.

Формою звітності студента є усний захист і презентація підготовленого звіту, до якого додається щоденник практики з відповідними відмітками керівників від бази практики та кафедри.

Структура звіту з практики: Титульний аркуш (із зазначенням назви закладу вищої освіти, бази практики, термінів проходження, ПІБ студента, керівників практики). Індивідуальний план проходження практики. Графік або розклад спостережень за діяльністю фізичного терапевта. Щоденник практики студента. Опис організаційної структури бази практики (коротка характеристика підрозділу, у якому відбувалась практика). Приклади спостережень за роботою фізичного терапевта або участь у заходах реабілітаційного процесу. Опис одного реабілітаційного випадку (пацієнта) з аналізом методів фізичної терапії та результатів втручання. Комплекс фізичних або терапевтичних вправ, розроблений студентом під керівництвом фахівця. Індивідуальне завдання, визначене керівником практики (аналіз методу, створення буклету, профілактичні рекомендації тощо). Професійно-етична характеристика студента з бази практики. Підсумковий звіт з висновками та пропозиціями щодо удосконалення процесу практичної підготовки.

Звіт подається у друкованому вигляді на одній стороні аркуша формату А4, шрифтом Times New Roman, розмір 14, через 1,5 міжрядкових інтервали. Поля сторінки: зліва – 20 мм, справа – 20 мм, зверху та знизу – по 20 мм. Абзацний відступ – 1,25 см, текст вирівнюється по ширині.

Підготовлений звіт студент: подає клінічному супервізору від бази практики для ознайомлення, оцінювання та підпису; після цього — керівнику практики від кафедри для перевірки і допуску до захисту; захищає звіт на засіданні комісії кафедри фізичної терапії не пізніше ніж через один тиждень після завершення практики.

До складу комісії входять: завідувач кафедри (голова комісії), керівник практики від кафедри, викладачі кафедри, (за можливості) керівник від бази практики.

Якщо програма практики не виконана з поважних причин, деканат факультету встановлює студенту індивідуальний графік її проходження.

Здобувач вищої освіти, який під час підсумкового заліку отримав негативну оцінку або не виконав програму практики без поважних причин, має можливість повторного проходження практики у наступному навчальному році з внесенням відповідних змін до його індивідуального навчального плану.

Диференційований залік із практики заноситься до заліково-екзаменаційної відомості за двома шкалами оцінювання – інституційною та шкалою ЄКТС за підписом членів комісії.

Таблиця – Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Рейтингова шкала балів	Інституційна оцінка (рівень досягнення здобувачем вищої освіти запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни)	
		Залік	Іспит/диференційований залік
A	90-100	Зараховано	Відмінно/Excellent – високий рівень досягнення запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни, що свідчить про безумовну готовність здобувача до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
B	83-89		Добре/Good – середній (максимально достатній) рівень досягнення запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни та готовності до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
C	73-82		Задовільно/Satisfactory – Наявні мінімально достатні для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом результати навчання з навчальної дисципліни
D	66-72		
E	60-65		
FX	40-59	Незараховано	Незадовільно/Fail – Низка запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни відсутня. Рівень набутих результатів навчання є недостатнім для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
F	0-39		Незадовільно/Fail – Результати навчання відсутні

ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Богдановська Н. В., Кузьмін О. М. Фізична реабілітація засобами фізіотерапії: підручник. – Київ: ВСВ «Медицина», 2020. – 432 с.
2. Дутчак М. В. Теорія і методика фізичної реабілітації: навчальний посібник. – Київ: Олімпійська література, 2018. – 368 с.
3. Коломієць Т. М. Фізична терапія: теорія, методика і практика: навчальний посібник. – Київ: Медицина, 2021. – 304 с.
4. Kisner C., Colby L. A., Borstad J. Therapeutic Exercise: Foundations and Techniques. – 7th ed. – Philadelphia: F.A. Davis Company, 2022. – 1104 p.
5. World Health Organization. Rehabilitation in Health Systems: Guide for Action. – Geneva: WHO, 2023. – 126 p.

Додаткова

6. American Physical Therapy Association (APTA). Guide to Physical Therapist Practice. – 4th ed. – Alexandria, VA, 2020. – 400 p.

7. European Region of World Physiotherapy. Standards of Physiotherapy Practice. – Brussels, 2021. – 75 p.
8. Абалмасова Т. Б. «Формування професійної ідентичності майбутніх фізичних терапевтів під час проходження практики»
Інформаційні ресурси
9. Модульне середовище. Режим доступу: <https://msn.khmnu.edu.ua/>
10. Електронна бібліотека університету. Режим доступу:
<http://library.khmnu.edu.ua/>
11. Репозитарій ХНУ. Режим доступу: <https://elar.khmnu.edu.ua/home>